

Šolske knjižnice - vez med preteklostjo, sedanjostjo in prihodnostjo

Helena Murgelj
Osnovna šola Šmihel
Novo mesto

Povzetek: V sklopu podaljšanega bivanja smo se na Osnovni šoli Šmihel v Novem mestu v mesecu oktobru ob mednarodnem mesecu šolskih knjižnic vključili v projekt Šolske knjižnice – vez med preteklostjo, sedanjostjo in prihodnostjo. Naša šolska knjižnica je pomemben del življenja in dela na šoli. Sodelovali smo na likovnem, oblikovalnem in literarnem natečaju, obiskali šolsko knjižnico in pripravili fotografsko razstavo. Izvedli smo zabavno uro, sestavljeno iz različnih vrst ugank, premetank in kviza. Zanimalo nas je tudi, kaj najraje berejo delavci naše šole. Dobili smo zanimive odgovore. Naš projekt smo predstavili v številnih časopisih in revijah. Vse izvedene dejavnosti so imele samo en cilj: iskati nove spodbude za branje in hkrati promovirati knjige, branje in šolske knjižnice. **Ključne besede:** projekt, šolska knjižnica, branje, podaljšano bivanje, poustvarjanje. **School libraries – connection between the past, present and future. Abstract:** At the occasion of the International month of books in October, the primary school Šmihel in Novo mesto participated in the project School libraries – connection between the past, present and future with its after school classes. Our school library plays an important role in the life and work at school. We participated in art and literary competition, visited the school library and prepared a photography exhibition. One of our activities was also a fun lesson with riddles and quizzes. At the same time we were interested in what our teachers prefer to read. Their answers were interesting. Our project was presented in numerous newspapers and magazines. All activities had a common goal: to encourage reading and to promote both books as well as our school library. **Key words:** project, school library, reading, after school care classes, creation

Uvod

Na Osnovni šoli Šmihel Novo mesto so se učenci podaljšanega bivanja z učitelji PB ob mednarodnem mesecu šolskih knjižnic vključili v projekt Šolske knjižnice – vez med preteklostjo, sedanjostjo in prihodnostjo. V sklopu projekta smo skrbno načrtovali in organizirali:

- fotografsko razstavo OB KNJIGI RASTEMO (fotografije z obiska knjižnice ter tiho branje),
- likovni natečaj SANJSKA KNJIŽNICA LETA 2050 (likovni izdelki),
- oblikovalni natečaj MOJ KNJIŽNI MOTO (oblikovanje podloge za miško s knjižnim motom, izdelava knjižne kazalke),
- literarni natečaj (izvedba ugankarske delavnice in knjižnega kviza, izvedba raziskave na temo DELAVCI ŠOLE IN NJIHOVE NAJLJUBŠE KNJIGE).

Navedene dejavnosti smo izvajali v mesecu oktobru 2012 v vseh skupinah podaljšanega bivanja. Vse načrtovane dejavnosti smo uspešno izvedli. Pri projektu smo sodelovali učitelji: Karolina Medvešček, Marjetka Slana Pevec, Nastja Podražaj, Anica Klobučar, Luka Golob, Helena Murgelj in knjižničarka Marjetka Dragman.

Obisk šolske knjižnice - ob knjigi rastemo

Drugošolci podaljšanega bivanja so z učiteljico obiskali šolsko knjižnico, kjer jih je prijazno sprejela šolska knjižničarka Marjetka Dragman. Z njo so se pogovarjali o tem, kako ravnamo s knjigo. Vsak učenec si je izbral knjigo in jo pregledal. Po pregledu so učenci knjižničarki povedali naslednje:

- V knjižnici mi je bilo lepo, ker sem gledal knjigo, ki se je premikala.
- Bral sem dobre knjige o športu in živalih.
- Pogledal sem kar štiri knjige.
- Všeč mi je, ker sem bral.
- Najbolj všeč so mi bile takšne knjige, ki se odpirajo.
- Užival sem ob smešnih knjigah »mistra Bina«.
- Gledal sem knjigo rekordov.

Knjižničarka je zastavila nekaj ugank, ki so jih drugošolci uspešno rešili. Poslušali so deklamacije ljudskih pesmic iz knjige Enci benci na kamenci in pesmi Otona Župančiča, ki so jih deklamirali učenci podaljšanega bivanja. Drugošolci so povedali, da lahko v knjižnici pišejo domačo nalogo, berejo knjige ali revije, se učijo, se tiho pogovarjajo s prijatelji, uporabljajo računalnik, v knjižnici pa najdejo tudi svoj mir. V naslednjih dneh smo pripravili fotografsko razstavo z naslovom Ob knjigi rastemo. Razstavili smo fotografije: skupinski obisk knjižnice, posamezni učenci pri izbiri, izposoji, branju in pregledovanju knjig.

Slika 1: V šolski knjižnici.

Slika 2: Sodelovanje s knjižničarko.

Slika 3: Izbira knjig.

Slika 4: Pregledujemo knjige.

Slika 5: Branje.

Slika 6: Izposoja.

Slika 7: Fotografska razstava S knjigo rastemo.

Privzgjajamo spoštljiv odnos do knjige – knjige nekoč

Drugošolci so ponovno obiskali šolsko knjižnico. Knjižničarka Marjetka Dragman je iz šolskega arhiva prinesla 11 knjig, starih več kot sto let, ki so za šolo prava dragocenost. Prebrala jim je tudi njihove naslove. Opisali so zunanji izgled in spoznali način izdelave, ki je bil drugačen kot danes. Knjižničarka jim je povedala, da so bili prvi knjižničarji menihi. Ugotovili so, da je bila včasih šola drugačna, pisali so o kmetovanju, vrtnarjenju, čebelarjenju, saj so imeli ob šoli tudi njive, ki so jih obdelovali. Stare knjige so si učenci izmenjali in jih pregledali. Ugotovili so, da so v njih črno-bele slike. Knjižničarka jim je povedala, da so včasih rekli berilu čitanka, iz katere jim je prebrala sestavek Spodobno se obnašaj. Iz sestavka so spoznali starinske besede, ki jih danes ne uporabljamo več. Ura v knjižnici je bila zelo zanimiva in poučna, saj so izvedeli marsikaj novega o starih knjigah. Učenci so zapustili knjižnico, obogateni z novim znanjem o knjigah in spoznanjem, da so bile nekoč knjige bolj dragocene kot danes.

Slika 8: Stare knjige so nas navdušile.

Delavci šole in njihove najljubše knjige (raziskava)

Učiteljica Nastja Podržaj je izvedla analizo ankete, ki je bila izvedena v mesecu oktobru med zaposlenimi v naši osnovni šoli in podružnični šoli Birčna vas. V anketi je sodelovalo 28 zaposlenih, in sicer 9 razrednih učiteljev, 10 predmetnih učiteljev in 9 ostalih zaposlenih.

Na vprašanje, ki se je glasilo Kaj najraje berete?, so najpogostejši odgovori naslednji:

1. strokovno literaturo,
2. poljudno-znanstvene revije,
3. dnevno časopisje,
4. avtobiografije,
5. romane (ljubezenske, zgodovinske),
6. leposlovno literaturo.

Na vprašanje Katero knjigo ste nazadnje prebrali? so anketiranci odgovorili različno, in sicer:

Lukec in njegov škorec (France Bevk), Socialna inteligenca (Daniel Goleman), Alkimist (Paulo Coelho), Varuh otrokovih dolžnosti (Marko Juhant), Pasti življenja (Desa Muck), Gospodar senc (G. P. Taylor), V ognju ljubezni (Tardif Emilien), Janko in Metka (Jacob in Wilhelm Grimm), Sovica Oka (Svetlana Makarovič), Otroka Kapitana Granta (Jules Verne), Tek za zmajem (Khaled Hosseini), Hvaležni medved: koroška pripovedka, Božidar se uči pisati (Marjeta Dajčman), Hobit (J. R. R. Tolkien), Povejte z veseljem (Marjan Bradeško), S pravimi vprašanji do reševanja vzgojnih zadreg (Bogdan Žorž) in Pojdi, kamor te vodi srce (Susanna Tamaro).

Na zadnje vprašanje, ki se je glasilo Katera je vaša najljubša knjiga?, so anketiranci odgovorili s konkretnimi naslovi knjig ali pa napisali, da se ne morejo opredeliti le za eno.

Največkrat navedena knjiga je Mali princ (Antoine de Saint-Exupery). Priljubljene so tudi: Puščavska roža (Waris Dirie), Pravljice H. C. Andersena, Jacob in Pepelka (Wilhelm Grimm), Hudi časi - vedro čelo: izbor prigod, anekdot in domislic iz NOB, Bela Masajka (Corinne Hofmann), Zločin in kazen (Fedor Mihajlovič Dostojevski), Zimska vrtnica (Kathleen E. Woodiwiss), Pika Nogavička (Astrid Lindgren), Mule in liščki (Tone Seliškar), Alamut (Vladimir Bartol), Soba z razgledom (Edward M. Forster), Reci da (Susan Elizabeth Phillips), Cvetje

v jeseni (Ivan Tavčar), Jurij Kozjak (Josip Jurčič), Pa čeprav ni zmeraj kaviar (Johannes Mario Simmel), Mostovi Madisona (Robert James Waller) in Sveto pismo.

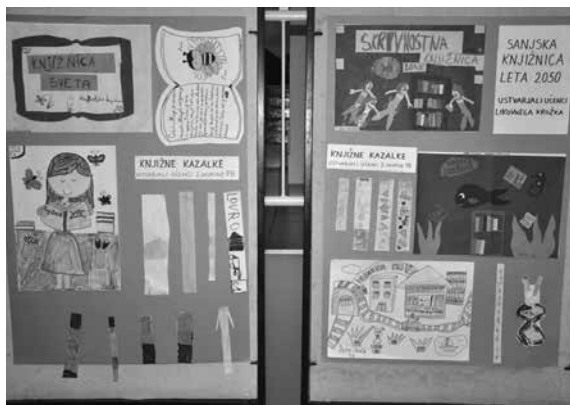
Zabavna ura (uganke, kviz)

Pripravili smo še zabavno uro, sestavljeno iz ugank in knjižnega kviza. Sodelovale so tri ekipe. Vsaka ekipa si je izbrala ime, in sicer po naslovu knjige. Tekmovali so: Pika Nogavička (učenci 2. b), Ježki snežki (učenci 2. a) in Nagajivi gusarji (učenci 4. razreda). Vsaka ekipa je zapisala rešitev uganke na list. Za pravilno rešeno uganko si je ekipa prislužila točko. Uro smo popestrili tudi z reševanjem knjižnega kviza. Na izbiro so bili trije odgovori, med katerimi je bil samo eden pravilen. Učenci so z veseljem reševali uganke in sodelovali v kvizu. Vse ekipe so pokazale veliko znanja. Zmagali so učenci 2. b razreda, za njimi so se uvrstili učenci 4. razreda in 2. a razreda. Uganke in kvizi učence navajajo na tolerantnost, na poštenje, hkrati pa širijo in utrjujejo učenčev znanje ob prijetnem druženju in igri.

Sanjska knjižnica 2050 – likovni natečaj

Učenci različnih skupin podaljšanega bivanja so v likovnem natečaju v različnih tehnikah ustvarjali na temo Sanjska knjižnica 2050, pri čemer so uprizorili svoj pogled na prihodnost knjižnic. Iz njihovih idej, kakšna naj bi bila knjižnica v prihodnosti, so nastali zanimivi izdelki, ki smo jih razstavili v avli šole.

Slika 9: Likovni izdelki in knjižne kazalke.

Moj knjižni moto – oblikovalni natečaj

Učenci različnih skupin podaljšanega bivanja so v okviru oblikovalnega natečaja iz kartona oblikovali podlogo za računalniško miško, na katero so prilepili svoj knjižni moto. Najprej so karton izrezali v poljubni obliki, ga polepili z enobarvnim papirjem. Vsak od učencev je nato iz revij in reklamnega papirja izrezal posamezne črke, s katerimi je oblikoval svoj knjižni moto, ki ga je prilepil na podlogo. Na koncu smo oblikovane podloge plastificirali in razstavili. Poleg podlog za računalniško miško so nekateri učenci izdelali še knjižne kazalke, ki smo jih prav tako razstavili.

Slika 10: Podloga za miško s knjižnim motom.

Sklepne misli

Učenci podaljšanega bivanja so pod vodstvom učiteljev in knjižničarke spoznali šolsko knjižnico kot kulturno, učno in informacijsko središče šole, pa tudi kot kraj, kjer se lahko umirimo in sprostim. Prišli smo do spoznanja, da je branje najboljšo učenje in odlična popotnica za življenje. Učenci so pokazali veliko dojemljivosti in pripravljenosti za nova znanja. So na dobri poti, da postanejo odlični samostojni uporabniki knjižnice, kar je tudi naš skupni cilj. O dejavnostih ob mednarodnem dnevu šolskih knjižnic, ki smo jih izvedli, smo pripravili bogato razstavo z naslovom S knjigo rastemo, o dejavnostih smo poročali v lokalnih in strokovnih časopisih ter na spletnih straneh. O projektu Šolske knjižnice – vez med preteklostjo, sedanostjo in prihodnostjo imam zelo pozitivno mnenje. S projektom smo bili vsi sodelujoči učitelji podaljšanega bivanja in knjižničarka zelo zadovoljni, obenem pa so navdušenje nad njim izrazili tudi učenci podaljšanega bivanja in njihovi starši. ■

Literatura in viri:

1. Projekt je izviren, zato ni bilo uporabljene dodatne literature.

